

Strumiany, 28.12.2022

Bartłomiej Krzych
Stowarzyszenie Otwarta Wieliczka
Obywatelski Komitet TAK dla palenia drewnem, STOP gazo-lobby
32-002 Strumiany 9 (gm. Wieliczka)

Okręgowa Izba Lekarska
Krupnicza 11A, 31-123 Kraków
biuro@oilkrakow.org.pl

Do wiadomości:
Przewodniczący Sejmiku Województwa
Małopolskiego Prof. Jan Tadeusz Duda
sekretariat.ks@umwm.malopolska.pl

**WNIOSEK o zbadanie zgodności postępowań lekarzy
z kodeksem etyki lekarskiej**

w zakresie publicznych wypowiedzi co do wpływu „smogu” na zdrowie

Wedle Kodeksu Etyki Lekarskiej:

Art. 1 ust 3. Naruszeniem godności zawodu jest każde postępowanie lekarza, które podważa zaufanie do zawodu.

Art. 4. Dla wypełnienia swoich zadań lekarz powinien zachować swobodę działań zawodowych, zgodnie ze swoim sumieniem i współczesną wiedzą medyczną.

Zwracam się od Izby z wnioskiem o zbadanie, czy w/w zapisy nie zostały naruszone przez:

1. Pana Pawła Grzesiowskiego, który w głównym wydaniu „Wiadomości TVP” o 19:30 w dniu 5 lutego 2018 powiedział słowa niezgodne z danymi Krajowego Rejestru Nowotworów, prowadzonego przez Narodowy Instytut Onkologii w Warszawie i GUS.
2. Panią Lidię Kołodziej, która wypowiadając się publicznie jako lekarz podczas obrad sejmiku województwa małopolskiego w dniu 4 lipca 2022 wygłosiła szereg tez sprzecznych z rzeczywistością, nie mających oparcia w wiedzy naukowej.
3. Grupę lekarzy i naukowców, którzy podpisali się pod apelem z dnia 4 lipca 2022 skierowanym do władz województwa małopolskiego, w którym padają odniesienia do stron internetowych, które nie zawierają publikacji naukowych i wiedzy medycznej.

oraz czy wypowiedziane w/w osoby tezy są zgodne z rzeczywistością i wiedzą medyczną..

Ad. 1. Pan dr Paweł Grzesiowski w głównym wydaniu „Wiadomości TVP” o 19:30 w dniu 5 lutego 2018 powiedział słowa: „W tych obszarach gdzie jest duże nasilenie smogu, mamy większą ilość nowotworów, większą ilość chorób układu krążenia...”

Tymczasem twierdzenie to jest sprzeczne z danymi Krajowego Rejestru Nowotworów, prowadzonego od ponad 20 lat przez Narodowy Instytut Onkologii im. Marie Curie-Skłodowskiej w Warszawie, które są również publikowane przez Główny Urząd Statystyczny. Wg informacji uzyskanych w ramach dostępu do informacji publicznej, w 2018 roku zachorowania na nowotwory złośliwe narządów oddechowych i klatki piersiowej na 100 tys. ludności wynosiły:

51,2 dla Województwa małopolski

74,2 dla Województwa pomorskiego

66,9 dla Województwa zachodniopomorskiego.

Należy mieć na uwadze, że to w Małopolsce od wielu lat najwyższe stężenia pyłów zawieszonych, znacznie przekraczające normy UE i WHO, a mimo to zachorowalność na raka płuc jest niższa niż tam, gdzie smogu w praktyce nie ma. W Nowym Targu stężenia banzo(a)pirenu od wielu lat są najwyższe w Polsce i przekraczają normę WHO 15 tys. procent, mimo to mieszkańcy żyją tam dłużej i chorują na nowotwory rzadziej niż mieszkańcy nadmorskiego Koszalina, gdzie smogu nie ma. Również na przestrzeni krajów Europy nie ma zależności, wskazującej na wyższą zachorowalność (nie mylić z umieralnością, która jest już kwestią poziomu opieki medycznej) na terenach z wyższym stężeniem pyłów zawieszonych. Nie ma również takiej zależności co do chorób układu krążenia.

Ad.2. Pani Lidia Kołodziej, przedstawiając się jako lekarz medycyny rodzinnej z Nowego Targu, w dniu 4 lipca 2022 podczas obrad sejmiku województwa małopolskiego w punkcie dotyczącym zmian przepisów antysmogowych dla Małopolski, wygłosiła szereg emocjonalnych, wręcz absurdalnych słów, które nie mają oparcia w wiedzy medycznej. Tu nagranie jej wypowiedzi:
<https://youtu.be/KUyQSB01aw>

Pierwsze kontrowersyjne słowa wypowiedziane przez Panią Lidię to:

„ponieważ wiemy z badań naukowych i to są badania prowadzone przez ekspertów, specjalistów przez wiele lat, w wielu miejscach, że około 40 tys. osób rocznie nadmiarowo umiera z powodu chorób właśnie związanych z działaniem smogu, tyle mniej więcej wynosi ilość mieszkańców w Nowym Targu, taki jeden Nowy Targ znika z powierzchni Polski.”

Co jest manipulacją nie mającą oparcia w rzeczywistości i wiedzy medycznej. Po pierwsze nie są to „nadmiarowe zgony”, tylko „przedwczesne zgony, które można przypisać zanieczyszczeniom powietrza. Ponadto, ta liczba zaczerpnięta nie jest z żadnej publikacji naukowej, a raportu Europejskiej Agencji Środowiska. W tym raporcie brak jest jakichkolwiek nazwisk autorów ze stopniami naukowymi ani uczelni. Sama liczba 40 tys. (czy 45 tys.) w tym raporcie jest liczbą abstrakcyjną, oszacowaną statystycznie na bazie pewnych założeń, a nie wyliczoną na podstawie ewidencji takiej jak karty pacjenta. Jest to opisane w poniższym linku.

<https://www.eea.europa.eu/media/newsreleases/many-europeans-still-exposed-to-air-pollution-2015/premature-deaths-attributable-to-air-pollution>

Kolejne kontrowersyjne słowa wypowiedziane przez Panią Lidię to:

„Małopolska i Śląsk znane są z tego, że największa ilość nowotworów płuc występuje u osób niepalących,”

Taka teza nie ma oparcia w oficjalnych danych prowadzonych przez Krajowy Rejestr Nowotworów. To na Pomorzu, a nie na Śląsku czy w Małopolsce, jest najwięcej zachorowań na nowotwory płuc i ta zachorowalność na Pomorzu jest niemal O POŁOWĘ wyższa niż w Małopolsce. Wygłaszanie takich

tez jest zatem wprowadzeniem opinii publicznej w błąd i wygłaszaniem tez niezgodnych z rzeczywistością i wiedzą medyczną.

Kolejne kontrowersyjne słowa wypowiedziane przez Panią Lidię to:

„W Nowym Targu wyliczono, że zanieczyszczenie jest takie, że wypalamy biernie 8 tys. papierosów rocznie, każdy, małe dziecko, miesięczne, trzymiesięczne, ośmiomiesięczne, dwuletnie, czteroletnie, pięcioletnie, mają Państwo dzieci, mają Państwo wnuki, wyobraźcie sobie, że zmuszamy ich do palenia paczki papierosów dziennie,„

Te słowa są absurdalne i nie powinny być wypowiedzane publicznie przez lekarza. Dym tytoniowy zawiera tysiące substancji, których nie ma w powietrzu, np. nikotyny, która uzależnia i wpływa na układ nerwowy. Innymi słowy, kilkuletnie dziecko wypalające paczkę papierosów dziennie miałoby znacznie gorsze skutki zdrowotne, niż przez samo oddychanie powietrzem w Nowym Targu.

Na koniec swojej wypowiedzi, Pani Lidia Kołodziej została zapytana przez przewodniczącego sejmiku, prof. Jana Tadeusza Dudę, o źródła informacji, które podała. Na to Pani Lidia odpowiedziała najpierw, że nie pamięta, a następnie dodała:

„To jest wiedza medyczna i fakty medyczne opracowane i zatwierdzone przez specjalistów w tej dziedzinie, ekspertów i naukowców.„

Ad.3. W dniu 4 lipca za pośrednictwem wspomnianej wcześniej Pani Lidii Kołodziej do władz województwa Małopolskiego został złożony „Apel przedstawicieli sektora ochrony zdrowia w sprawie uchwały antysmogowej dla województwa małopolskiego”.

Treść apelu do pobrania: <https://smoglab.pl/apel-lekarzy-malopolska-uchwala-antysmogowa/>

Apel, podpisany przez 30 lekarzy, m.in. wielu z Collegium Medicum UJ, ma w swojej treści ok 10 odnośników do „literatury”, z czego większość to niemedyczne strony internetowe, m.in. prowadzone przez Krakowski Alarm Smogowy. Kuriozalnym jest powoływanie się na badania naukowe ukazujące spadek zachorowań na astmę w Krakowie z 22% do 9% z odniesieniem do strony „smoglab.pl”, na której nie ma żadnej publikacji ani raportu z badań, a jedynie wywiad z autorką i to napisany 1 kwietnia, co też można traktować jako żart. W wywiadzie jest jedynie informacja o ankietach wysyłanych do szkół, które mają być dowodem na spadek zachorowań na astmę.

W wywiadzie, autorka nie wypowiada się w jaki sposób w swoich badaniach wyeliminowała np. wpływ tlenków azotu i stężeń ozonu, które wg ogólnej wiedzy medycznej mają większy wpływ na podrażnienie dróg oddechowych, niż pyły zawieszone. Należy tu wspomnieć, że WHO w 2021 r obniżyła wytyczne dla dwutlenku azotu (NO₂) z 40 do 10, a więc aż czterokrotnie. W przypadku pyłów PM_{2.5} norma została zmniejszona z 10 do 5.

Wypowiedzi publiczne oraz publiczne pisemne apele lekarzy powinny być przemyślane i oparte na podstawie ewidencji medycznej i sprawdzonej wiedzy naukowej, a nie powinny opierać się na emocjach, manipulacjach i twierdzeniach sprzecznych z rzeczywistością, ponieważ prowadzi to do

spadku zaufania społecznego do lekarzy, która i tak w dużym stopniu w ostatnich latach zostało nadszarpnięte w okresie wirusa COVID-19.

Powyższe wypowiedzi lekarzy wykorzystywane są w celu forsowania przepisów ograniczających stosowania paliw stałych w ogrzewaniu gospodarstw domowych, w tym ogrzewania drewnem, które w Krakowie zostało całkowicie zakazane, nawet w najnowocześniejszych i najbardziej ekologicznych urządzeniach, takich jak kominki z certyfikatem eko-projekt oraz kotły zgazowujące drewno.

Takie zakazy są niespotykane na świecie i prowadzą do tego, że osoby uboższe w Krakowie, które nie mają dostępu do taniego ciepła z sieci ciepłowniczej, stają się jeszcze uboższe z uwagi na konieczność ogrzewania drogim gazem. Jak wiadomo, jednym z głównych czynników zdrowotności społeczeństwa jest jego zamożność i dostęp do służby zdrowia. Osoby starsze, które nie mogą dogrzać domów drewnem w kominku, muszą albo marznąć, albo wydawać więcej pieniędzy na ogrzewanie gazowe. W obu przypadkach jest to działanie bezpośrednio narażające ich na utratę zdrowia bądź to przez przeziębienie, bądź to przez brak środków na konsultacje medyczne i wykup leków, na które po opłaceniu rachunków za gaz już nie wystarcza.

Aby zobrazować, że palenie drewnem w kominku jest czymś normalnym na świecie, przedstawiam poniżej widok z Białego Domu, gdzie prezydent USA gościł prezydenta Ukrainy.

Ponieważ wniosek dotyczy publicznych wypowiedzi w sprawach społecznych, jest on publiczny.

Bartłomiej Krzych

Z poważaniem – Bartłomiej Krzych

<https://www.youtube.com/watch?v=fZV77ZytZ0>

Dr Grzesiowski wypowiada się w Wiadomościach TVP (nagranie zniknęło z youtube).

(HD) Wiadomości TVP (19:30) - 5.02.2018

108 wyświetleń

👍 2 💬 0 ➦ UDOSTĘPNIJ ≡+ ⋮

Fragment stenogramu obrad Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 4 lipca 2022:

<https://bip.malopolska.pl/umwm,a,2134446,nagranie-lvi-sesji-sejmiku-województwa-malopolskiego.html>

stężenie zanieczyszczeń jest bardzo wysokie, co się dzieje u mnie w przychodni. Przychodzą do nas dzieci, z matkami oczywiście, dzieci, które są przyduszone, które oddychają z trudem, które kaszlą całą noc, które mają świsty w klatce piersiowej, ciężko jest im oddychać, one są niewyspane, one są niedożywione, u dzieci układ oddechowy rozwija się do siódmego roku życia, jeżeli przez ten czas jest narazone, ten układ oddechowy na działanie czynników drażniących, na działanie czynników szkodliwych to będzie to dziecko miało problemy także w dorosłym życiu, te dzieci chorują przez cały okres jesienno – zimowy, dlatego, że są narazone na zanieczyszczenia powietrza, one mają powikłania na zasadzie chorób bakteryjnych, infekcji, dochodzą do siebie tydzień, dwa tygodnie. Co powinnam im zalecić potem, rekonwalescencję, spaceru na świeżym powietrzu, nie ma tego świeżego powietrza w moim mieście i nie ma tego świeżego powietrza w gminie Czorsztyn. 90 dni w roku, a koncentracja tych dni jest właśnie w okresie jesienno – zimowym te dzieci z tymi matkami nie mogą wychodzić na zewnątrz, ja im to muszę powiedzieć, mają siedzieć w domu, włączyć oczyszczacz powietrza, jeżeli taki posiadają i czekać aż będą mogły zaczerpnąć świeżego powietrza na zewnątrz takiego, które im nie zaszkodzi, nie chodzi o to, że to ma być paćnagie i ładne i bez dymu, ono ma być zdrowe. Powiem Państwu też o moich dorosłych pacjentach, seniorach, tu o nich była mowa, moi seniorzy, którzy chorują już na układy sercowo, choroby układu sercowo – naczyniowego oni w tym okresie narażeni są na bardzo dużą ilość zastrzeżeń, ponieważ wiemy z badań naukowych i to są badania prowadzone przez ekspertów, specjalistów przez wiele lat, w wielu miejscach, że 40 tys. i wiemy z tych badań, że około 40 tys. osób rocznie nadmierowo umiera z powodu chorób właśnie związanych z działaniem smogu, nie milion chyba, mam nadzieję, ale 40 tys., to jest tyle mniej więcej, nawet mniej wynosi ilość mieszkańców w Nowym Targu, taki jeden Nowy Targ znika z powierzchni Polski i moi seniorzy nie mogą też wychodzić na zewnątrz, nie mogą uprawiać ruchu, który powinnam im zalecać, oni mają wysokie ciśnienie, oni mają zaburzenia rytmu serca, oni mają problemy z układem krążenia i to spowodowane jest przez zanieczyszczone powietrze. I powiem wam jeszcze o benzo(a)pirenie, rakotwórczej substancji, która powoduje największą ilość nowotworów. Małopolska i Śląsk znane są z tego, że największa ilość nowotworów płuc występuje u osób niepalących, bo benzo(a)piren to jest taka substancja, ja mam nadzieję, że Państwo wiedzą, która znajduje się w dymie tytoniowym w dużych ilościach. W Nowym Targu wyliczono, że zanieczyszczenie jest takie, że wypalamy biernie 8 tys. papierosów rocznie, każdy, małe dziecko, miesięczne, trzymiesięczne, ośmiesięczne, dwuletnie, czteroletnie, pięcioletnie, mają Państwo dzieci, mają Państwo wnuki, wyobraźcie sobie, że

zmuszamy ich do palenia paczki papierosów dziennie, a tak jest w moim mieście, tak jest w gminie, w której pracuję.

Przewodniczący obrad – p. J. Duda

Bardzo proszę zmierzać do konkluzji, cztery i pół minuty już minęło.

Pani Lidia Kolodziej

Ja mogłabym o tym mówić bardzo dużo, mówią Państwo o ochronie gatunków, o ochronie Piętnięckiego Parku Narodowego, o racjonalizowaniu, mówią Państwo o tym, że ludzie z powodu braku pieniędzy będą palić oponami, żadne ubóstwo nie usprawiedliwia trucizny innych, żadne problemy gospodarcze nie usprawiedliwiają wydłużania i zmieniania ustaw, które są dobre i uchwał, które są dobre. Proszę Państwa o przeniesienie tego wszystkiego, a zapraszam, zapraszam do mojej gminy, do mojego miasta, do mojego ośrodka, powiedzcie im, że mają poczekać, powiedzcie tym matkom, które się martwią o swoje dzieci, że mają jeszcze poczekać, jeszcze chwilkę, może 5 lat, może 10, powiedzcie im, zapraszam, że mają racjonalizować swoje podejście do ochrony powietrza. Słuchajcie, tutaj jest apel przedstawicieli sektora zdrowia w sprawie uchwały antysmogowej, podpisany przez bardzo wielu lekarzy, tu jest bardzo dużo ważnych nazwisk, ja Państwu to rozdaję.

Przewodniczący obrad – p. J. Duda

Ja może jedną uwagę do Pani wypowiedzi, mianowicie Pani się wypowiada tutaj, jako lekarz, w związku z tym jest Pani rozumnie fachowcem, tak, od tych spraw, a więc również fachowcem i chciałbym wiedzieć, ponieważ proszę Państwa, jeśli ktoś się wypowiada fachowo w swojej dziedzinie to powinien podawać źródła danych, które podaje. Bardzo proszę o podanie źródła, z którego pochodzi liczba 40 tysięcy.

Pani Lidia Kolodziej

Nie potrafię Panu Przewodniczącemu przedstawić teraz imion i nazwisk osób, które uczestniczyły w tych badaniach.

Przewodniczący obrad – p. J. Duda

Źródło, publikacja, dokument, raport.

Kraków, dnia 1 lutego 2022 r.

KRK-OBR01.601.25.2022

**Szanowny Pan
Bartłomiej Krzych
32-002 Strumiany 9**

Odpowiadając na Pana pismo z dnia 28 stycznia 2022 r. skierowane do Głównego Urzędu Statystycznego w sprawie trwania życia w podregionie nowotarskim i koszański w 2020 r. oraz zachorowalności na nowotwory złośliwe narządów oddechowych i klatki piersiowej na 100 tys. mieszkańców w 2018 roku dla województw: małopolskiego, pomorskiego oraz zachodniopomorskiego, uprzejmie informuję, że dane zawarte w publikacjach „Trwanie życia w 2020 roku” oraz „Zdrowie i ochrona zdrowia w 2020 roku” są oficjalnymi danymi statystyki publicznej.

Średnie dalsze trwanie życia mężczyzn w 2020 r.

Podregion nowotarski	73,51
Podregion koszański	71,93

Zachorowania na nowotwory złośliwe narządów oddechowych i klatki piersiowej na 100 tys. ludności w 2018 r. (Źródło: dane Narodowego Instytutu Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie - Państwowego Instytutu Badawczego).

Województwo małopolskie	51,2
Województwo pomorskie	74,2
Województwo zachodniopomorskie	66,9

Z poważaniem

Dyrektor
Agnieszka Szlubowska

Główny Inspektorat
Ochrony Środowiska

Departament Monitoringu Środowiska

tel. +48 22 574 27 00

e-mail: sekretariatdm@gios.gov.pl

Inspekcji
Ochrony Środowiska

w służbie środowisku

adres: Al. Jerozolimskie 92, 00-807 Warszawa

Warszawa, dnia: 24.02.2022 r.

DMS-WOJP.731.4.4.2022

Pan

Bartłomiej Krzych
32-002 Strumiany 9
e-mail: kontakt@panbartek.pl

Szanowny Panie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 28.01.2022 r., dotyczące udzielenia informacji w zakresie wartości średniorocznych stężeń benzo(a)pirenu (B(a)P) w pyłe zawieszonym PM10 oraz norm dla tego zanieczyszczenia, uprzejmie informuję, że wartość normatywna stężenia B(a)P została określona w prawie krajowym i dyrektywach UE w postaci poziomu docelowego ze względu na ochronę zdrowia ludzi. Poziom docelowy oznacza poziom substancji w powietrzu ustalony w celu unikania, zapobiegania lub ograniczenia szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludzkie lub środowisko jako całość, który ma być osiągnięty tam gdzie to możliwe w określonym czasie.

Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu oraz według dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, niklu, rtęci i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu, wartość docelowa B(a)P wynosi 1 ng/m³ dla całkowitej zawartości we frakcji pyłu zawieszonego PM10 uśrednionej dla roku kalendarzowego.

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) nie określa normatywnych stężeń zanieczyszczeń powietrza, wydaje natomiast rekomendacje dotyczące jakości powietrza zwane „guideline value”. Wytyczne te nie stanowią jednak prawnie wiążących norm. Według wytycznych WHO z 2000 roku rekomendowana wartość stężenia B(a)P wynosi 0,12 ng/m³.

Jednocześnie informuję, że w 2016 roku średnioroczne stężenie B(a)P na stacji w Krakowie przy ul. Bujaka wyniosło 5,2 ng/m³, a na stacji w Łodzi przy ul. Legionów 6,0 ng/m³. W 2020 roku stężenia te wyniosły odpowiednio 3,7 ng/m³ w Krakowie i 2,3 ng/m³ w Łodzi.

Ponadto, w 2020 roku na stacji w Koszalinie średnioroczne stężenie B(a)P osiągnęło wartość 0,72 ng/m³, natomiast na stacji w Nowym Targu 18,44 ng/m³.

Więcej informacji na temat zanieczyszczenia powietrza B(a)P znaleźć można w raporcie krajowym z rocznej oceny jakości powietrza w strefach w 2020 roku, dostępnym pod adresem: <https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/publications/card/32100> oraz w raportach wojewódzkich pn. „Roczna ocena jakości powietrza za 2020 rok” i lata poprzednie, dostępnych do pobrania w sekcji „Publikacje” na podstronach wojewódzkich portalu „Jakość powietrza” Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Powyższe dane osobowe będą przetwarzane wyłącznie w celu udzielenia informacji o środowisku. Informuję, że Administratorem Danych Osobowych jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Dane będą przechowywane przez okres 5 lat. Każda osoba, za pośrednictwem Inspektora Ochrony Danych w GIOS (iod@gios.gov.pl) posiada prawo do dostępu do treści swoich danych, ich sprostowania, a w uzasadnionych przypadkach sprzeciwu, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania. Każdemu przysługuje ponadto prawo do wniesienia skargi do Urzędu Ochrony Danych na niewłaściwe przetwarzanie jego danych. Podanie danych jest dobrowolne, jednak konieczne do uzyskania informacji o środowisku.

**GŁÓWNY INSPEKTORAT
OCHRONY ŚRODOWISKA**

M: gios@gios.gov.pl
W: www.gios.gov.pl

A: ul. Biłwy Warszawskiej 1920 r. nr 3
02-362 Warszawa

T: +48 22 369 22 26
F: +48 22 825 04 65